

Διερεύνηση της αναγνωστικής συμπεριφοράς των χρηστών των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών:

Η περίπτωση του Ιονίου Πανεπιστημίου

Άννα-Μαρία Ολένογλου¹ & Χριστίνα Μπάνου²,

1 Φοιτήτρια επί πτυχίω, Τμήμα Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, email: olenoglou_a@yahoo.gr

2 Λέκτορας, Τμήμα Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, τηλ. 26610-87416, email: cbanou@ionio.gr

Ανάγνωση και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες/ υπηρεσίες πληροφόρησης

- Στόχος των Υπηρεσιών Πληροφόρησης είναι να συγκεντρώσουν, να καταγράψουν, να ταξινομήσουν και να διακινήσουν την παραγόμενη πληροφορία, ώστε να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες και να ικανοποιήσουν τις προσδοκίες των χρηστών/ αναγνωστών.
- Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλουν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και του διδακτικού – ερευνητικού προσωπικού.
- Ο σχεδιασμός αναγνωστικής πολιτικής πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, ενισχύοντας τη μάθηση και την έρευνα σε ένα υβριδικό περιβάλλον. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η μελέτη της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης των φοιτητών/ φοιτητριών.

Η ανάγνωση στην Ελλάδα

- Σύμφωνα με την έρευνα του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου, το 1999 αναγνώστες στη χώρα μας είναι το 38% του συνολικού πληθυσμού, ενώ στη δεύτερη έρευνα του ΕΚΕΒΙ το 2004, το 34% δήλωσε ότι έχει διαβάσει έστω και ένα βιβλίο τον τελευταίο χρόνο.
- Και στις δύο έρευνες πάνω από 10 βιβλία ετησίως δηλώνουν ότι διαβάζουν το 8,6% του συνόλου των αναγνωστών.
- Οι φοιτητές είναι αυτοί που δηλώνουν σε μικρότερο ποσοστό (17,6%) σε σχέση με τις άλλες ομάδες ότι δε διαβάζουν.
- Οι κάτοικοι της Βόρειας Ευρώπης διαβάζουν περισσότερο από τους κατοίκους της Νότιας Ευρώπης.
- Όσον αφορά στην Ελλάδα, οι δείκτες αναγνωσιμότητας πρέπει να συσχετιστούν με την αναγνωστική πολιτική, το ρόλο των βιβλιοθηκών και την εκδοτική βιομηχανία.

Ανάγνωση και η ελληνική εκδοτική βιομηχανία

- Αύξηση της ετήσιας βιβλιοπαραγωγής. 2006: 9.209 νέοι τίτλοι. 2001: 7.450 νέοι τίτλοι. Αρχές της δεκαετίας του 1990: π. 3.500 τίτλοι.
- Εκδοτικοί οίκοι. 2006: 730. Μεγάλοι εκδοτικοί οίκοι: 20. Μεσαίοι: 153. Μικροί: 567.
- Αλυσίδες βιβλιοπωλείων, μεγάλα βιβλιοπωλεία και αναγνωστική πολιτική.
- Νέες ανάγκες και προσδοκίες του αναγνωστικού κοινού.
- Νέες τεχνολογίες της πληροφόρησης και νέες δυνατότητες, που απορρέουν από την τεχνολογία
- Ο ρόλος της αναγνωστικής πολιτικής σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Αναγνωστική πολιτική και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

- Η αναγνωστική πολιτική στοχεύει:
  - στην προώθηση της ανάγνωσης,
  - στην καταπολέμηση του αναλφαβητισμού,
  - στη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού,
  - στην καλλιέργεια και τη διαμόρφωση του αναγνωστικού γούστου.
- Όσον αφορά στις Υπηρεσίες Πληροφόρησης, συνεχής στόχος τους πρέπει να είναι η διαρκής βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των υπηρεσιών τους.
- Σκοπός της αναγνωστικής πολιτικής των ακαδημαϊκών υπηρεσιών πληροφόρησης είναι:
  - η προώθηση της ανάγνωσης,
  - η δημιουργία νέων αναγνωστών-χρηστών,
  - η ικανοποίηση των ήδη υπαρχόντων αναγνωστών

Βασική προϋπόθεση για τον σχεδιασμό της αναγνωστικής πολιτικής είναι η μελέτη της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης των χρηστών μέσα από έρευνα

Εμπειρική διερεύνηση της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης των φοιτητών/τριών του Ιονίου Πανεπιστημίου (1)

- Στόχοι και μεθοδολογία της έρευνας
- Διακίνηση έντυπου ερωτηματολογίου δύο σελίδων, αποτελούμενο από δεκαοκτώ (18) ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου, δύο ενοτήτων.
  - Πρώτη ενότητα (ερωτήσεις 1-6): συλλέγονται δεδομένα σχετικά με τα δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου (φύλο, τμήμα και έτος σπουδών, περιοχή μόνιμης κατοικίας, επίπεδο εκπαίδευσης γονέων).
  - Δεύτερη ενότητα (ερωτήσεις 6-18): συλλέγονται δεδομένα σχετικά με την αναγνωστική συμπεριφορά του ερωτώμενου, σχετικά δηλ. με τη συχνότητα των αναγνώσεων, το είδος και τα κριτήρια επιλογής των αναγνωσμάτων, τους τρόπους ενημέρωσης και απόκτησης βιβλίων, τη σχέση χρηστών και βιβλιοθηκών, καθώς και την σχέση των αναγνωστών με τα ψηφιακά τεκμήρια.
- Σε τρεις από τις ερωτήσεις κλειστού τύπου χρησιμοποιήθηκε η πέντε σημείων κλίμακα Likert, όπου 1=Πολύ σημαντικό και 5=Καθόλου σημαντικό.

Εμπειρική διερεύνηση της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης των φοιτητών/τριών του Ιονίου Πανεπιστημίου (2)

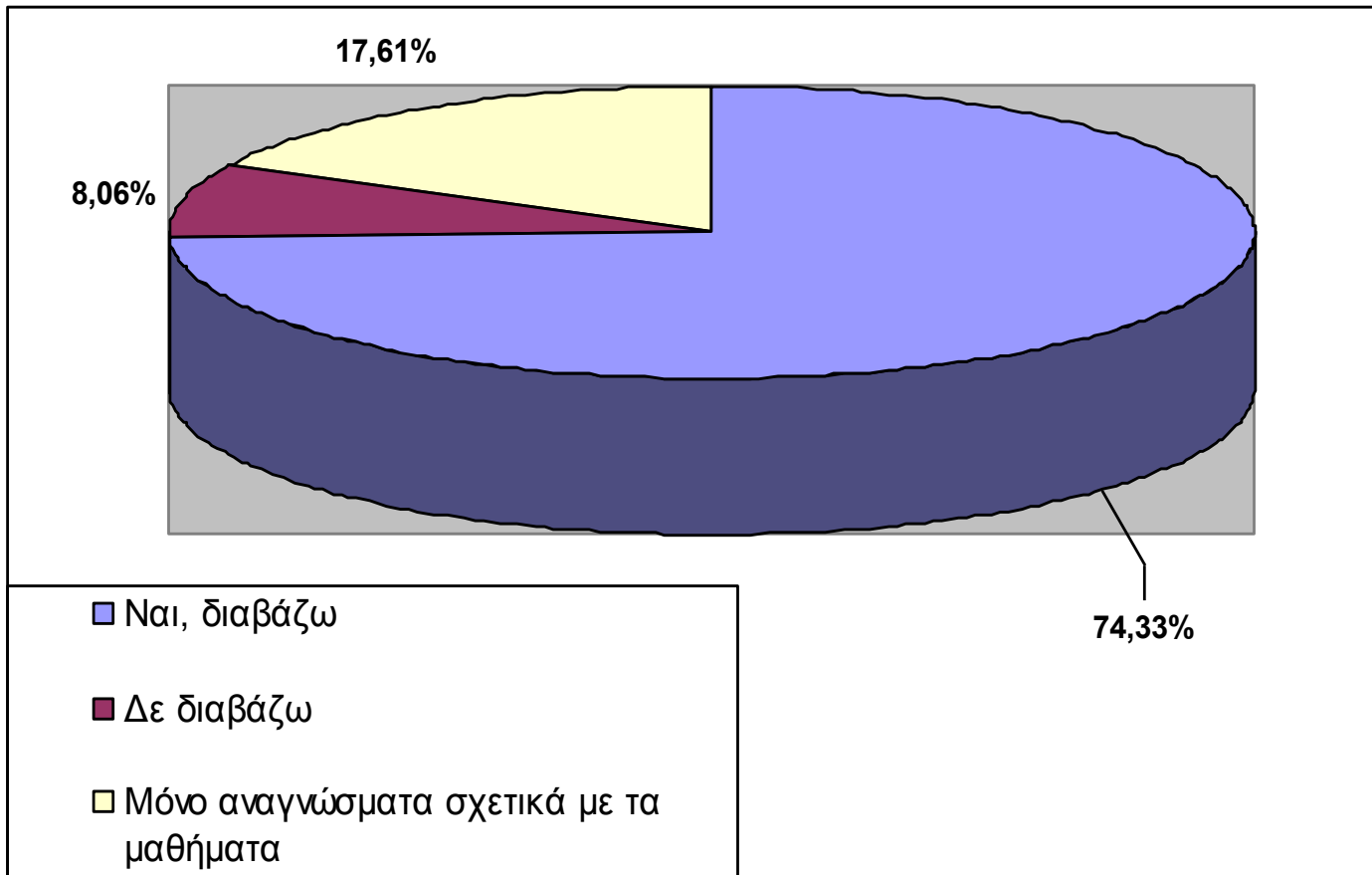
- Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία από τη ΜΟΠΑΒ για το 2005, το 82% των χρηστών των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών αποτελείται από προπτυχιακούς φοιτητές
- Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο λειτουργούν έξι τμήματα:
  - Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας
  - Ιστορίας
  - Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας
  - Μουσικών Σπουδών
  - Πληροφορικής
  - Τεχνών Ήχου και Εικόνας.
- Ο συνολικός πληθυσμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών ήταν 2.500 άτομα.
- Ζητούμενο της έρευνας ήταν η προσέγγιση του 20% του συνόλου των φοιτητών, οι οποίοι δεν έχουν ξεπεράσει τα εξάμηνα σπουδών τους, αναλογικά κατά φύλο, τμήμα και έτος.
- Συμπληρώθηκαν συνολικά 335 ερωτηματολόγια από 104 φοιτητές και 231 φοιτήτριες κατά το χρονικό διάστημα από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο του 2007.

Δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου των φοιτητών/φοιτητριών

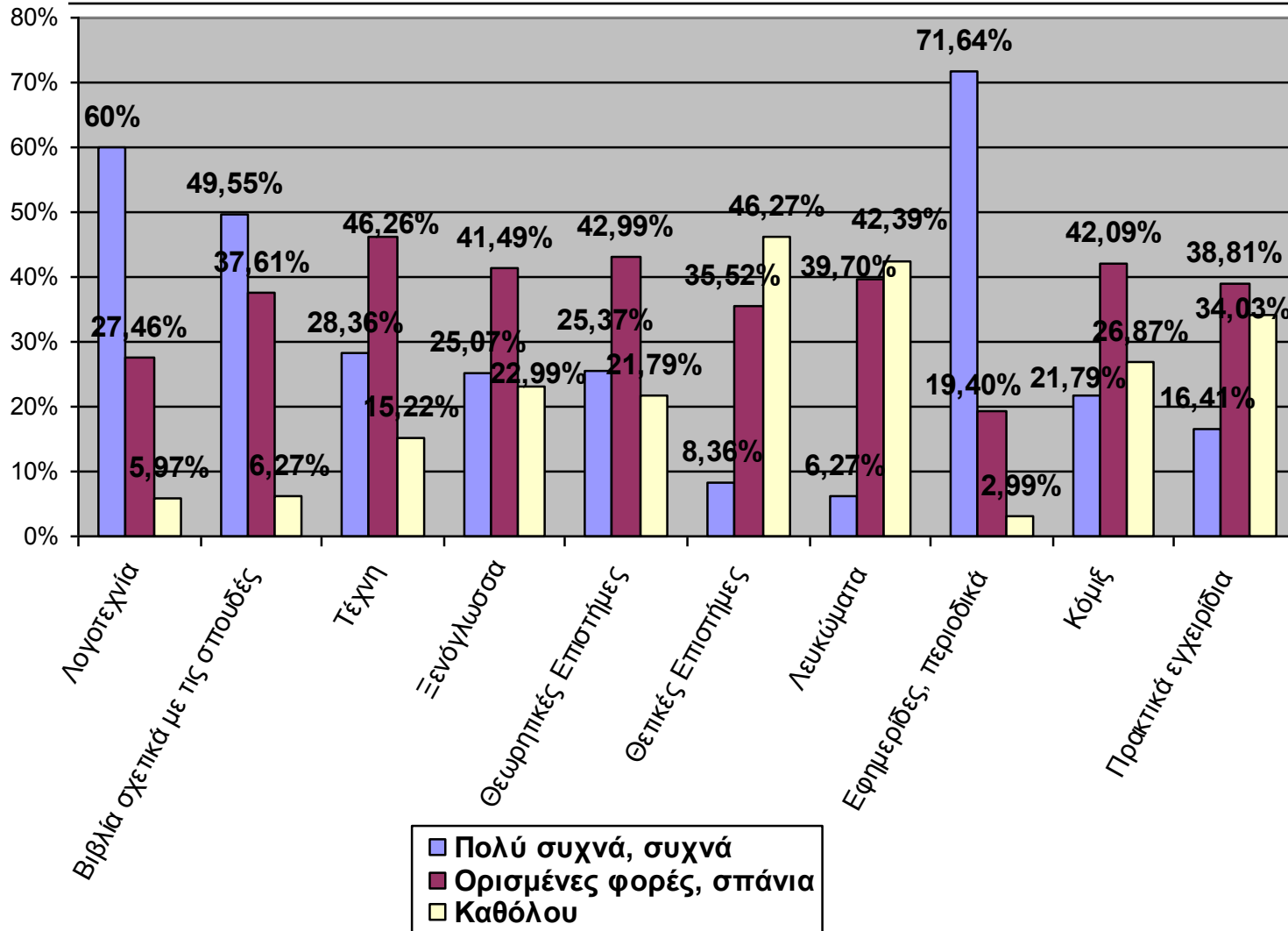
	Πολύ συχνά	Συχνά	Ορισμένες φορές	Σπάνια	Καθόλου
Ανάγνωση (εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία)	30,15%	45,07%	17,91%	5,07%	1,79%
Ακρόαση μουσικής	69,85%	20,30%	5,37%	2,39%	1,19%
Έξοδος με φίλους	49,85%	34,93%	8,66%	4,18%	1,79%
Κινηματογράφος	5,97%	18,21%	36,12%	26,87%	11,04%
Θέατρο	1,49%	5,97%	18,81%	39,40%	32,54%
Αθλητισμός	12,54%	11,04%	25,67	22,49%	27,16%
Άλλο	11,94%				

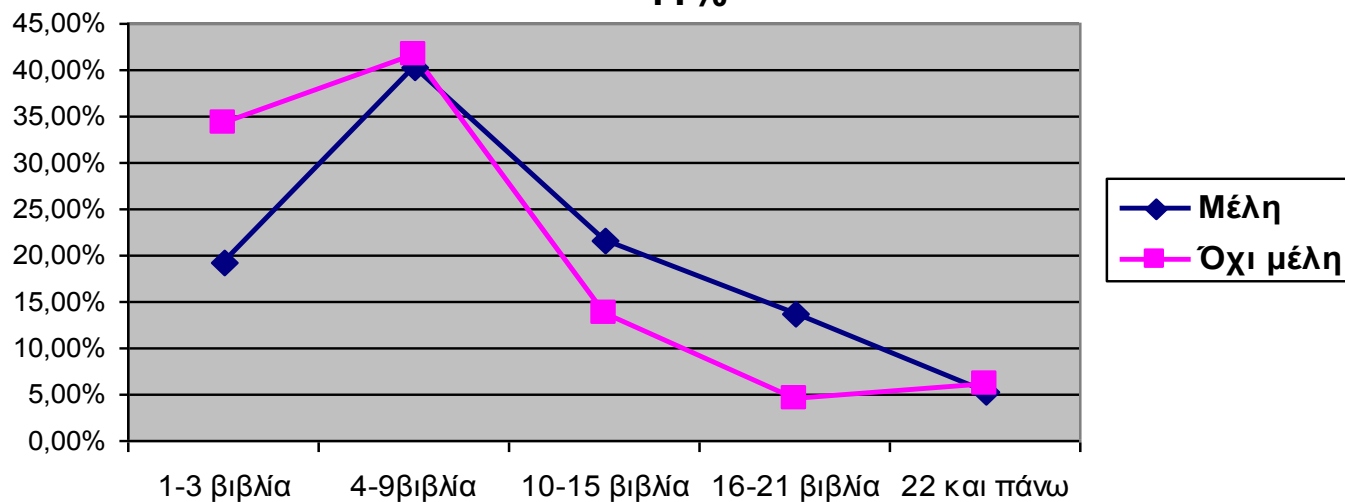
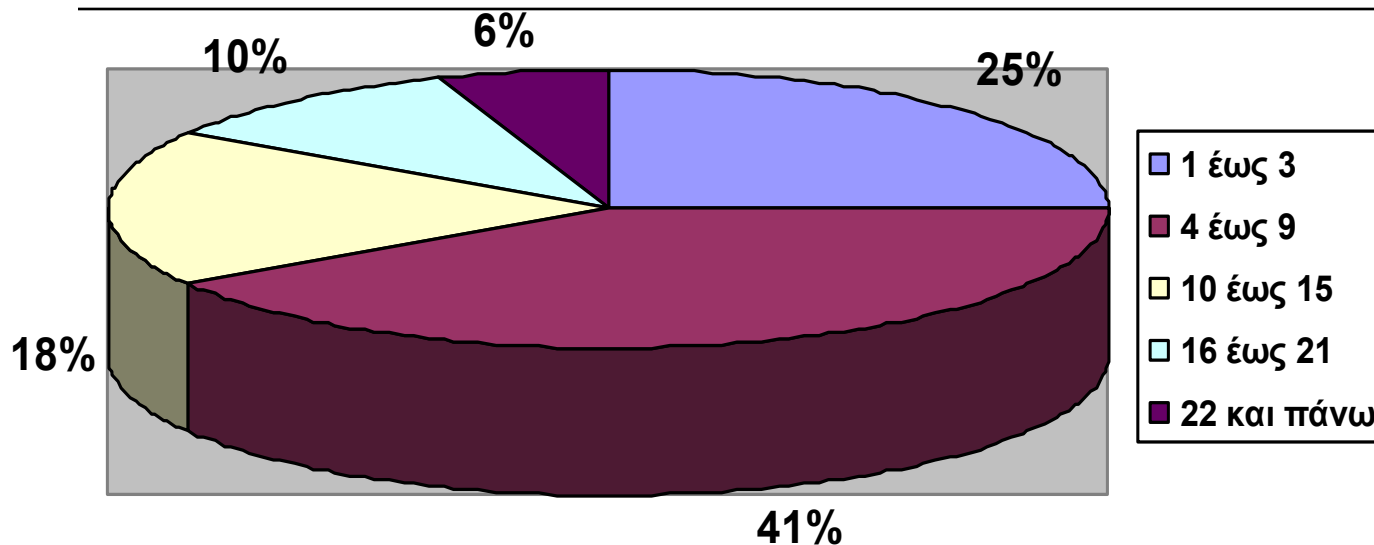
Ανάγνωση και ελεύθερος χρόνος

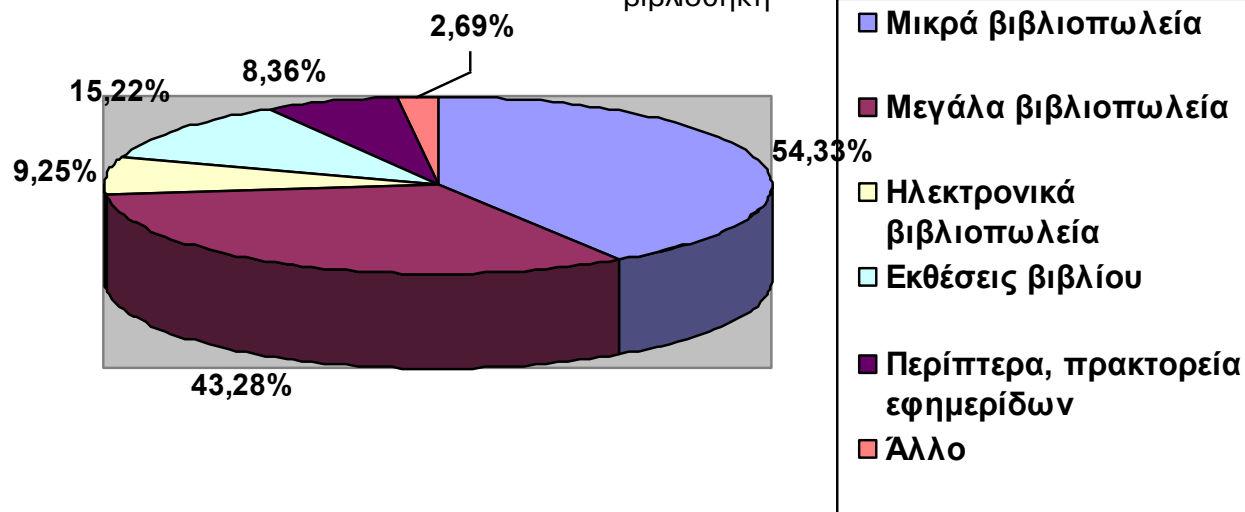
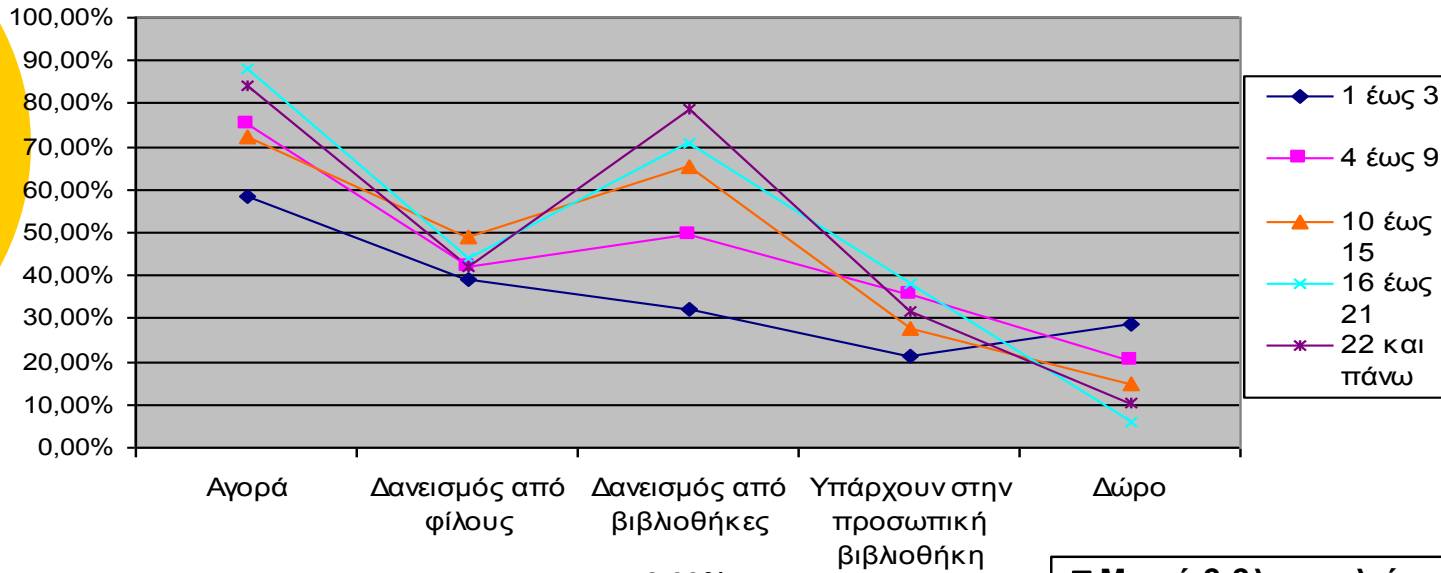
Κατηγορίες αναγνωσμάτων

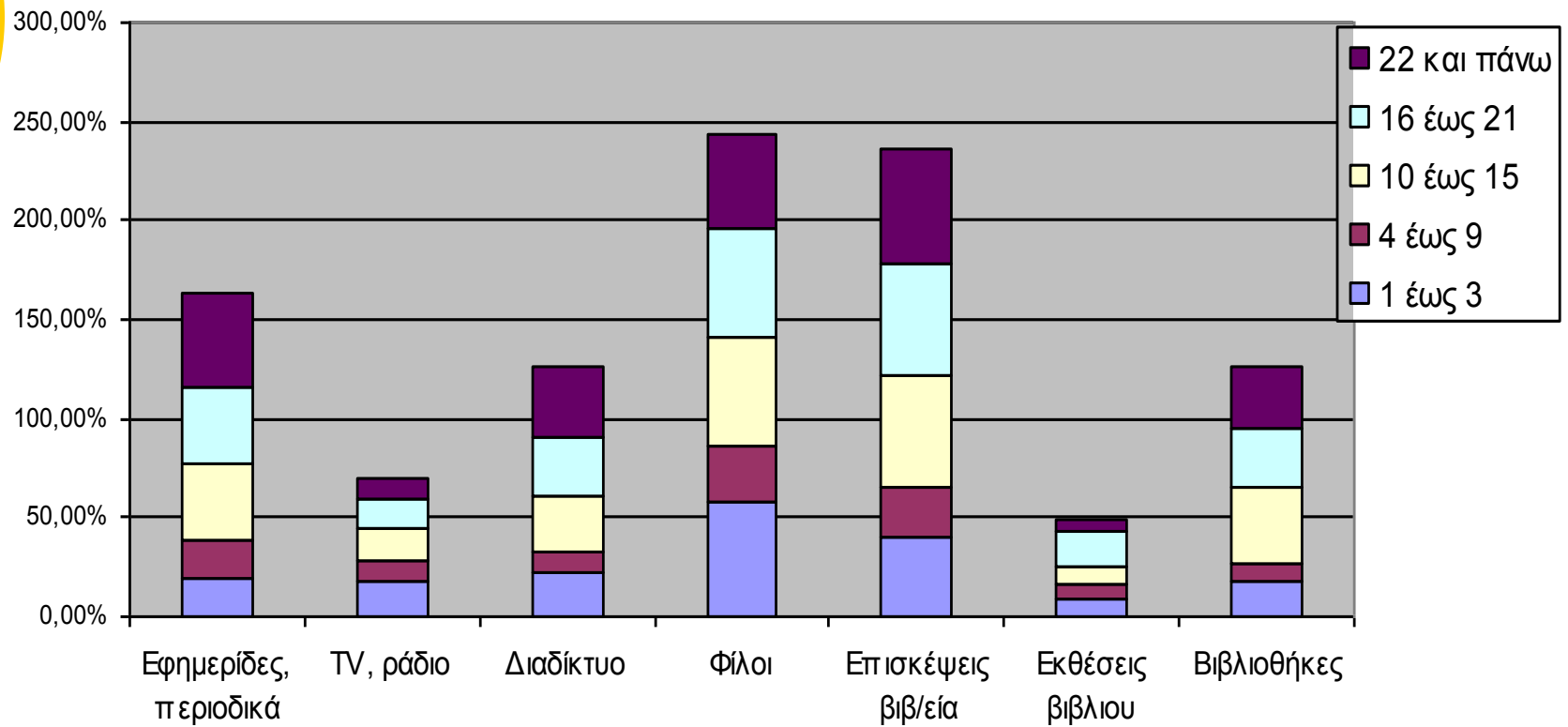
Αριθμός αναγνωσθέντων βιβλίων τους τελευταίους δώδεκα μήνες και μέλη βιβλιοθηκών

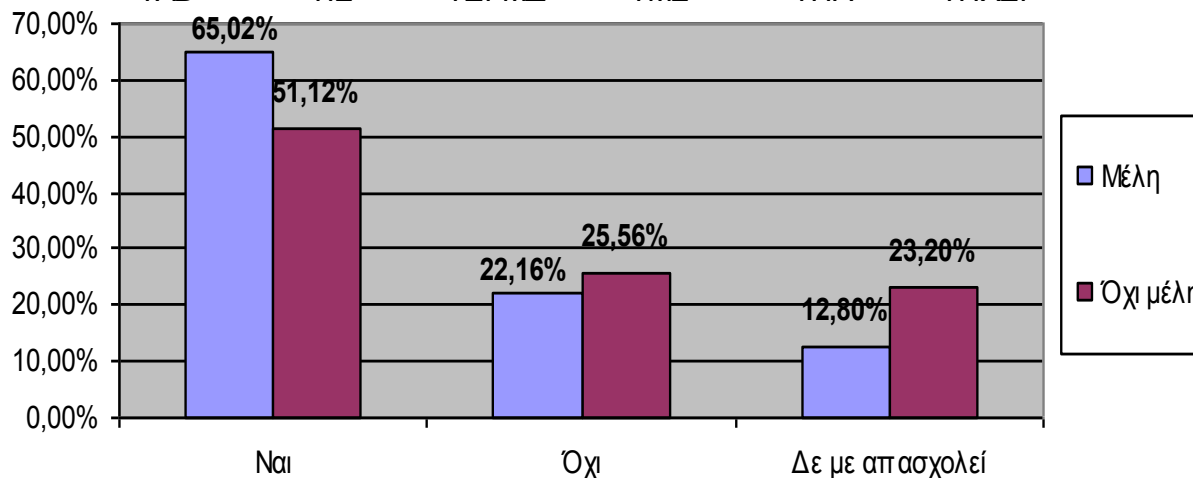
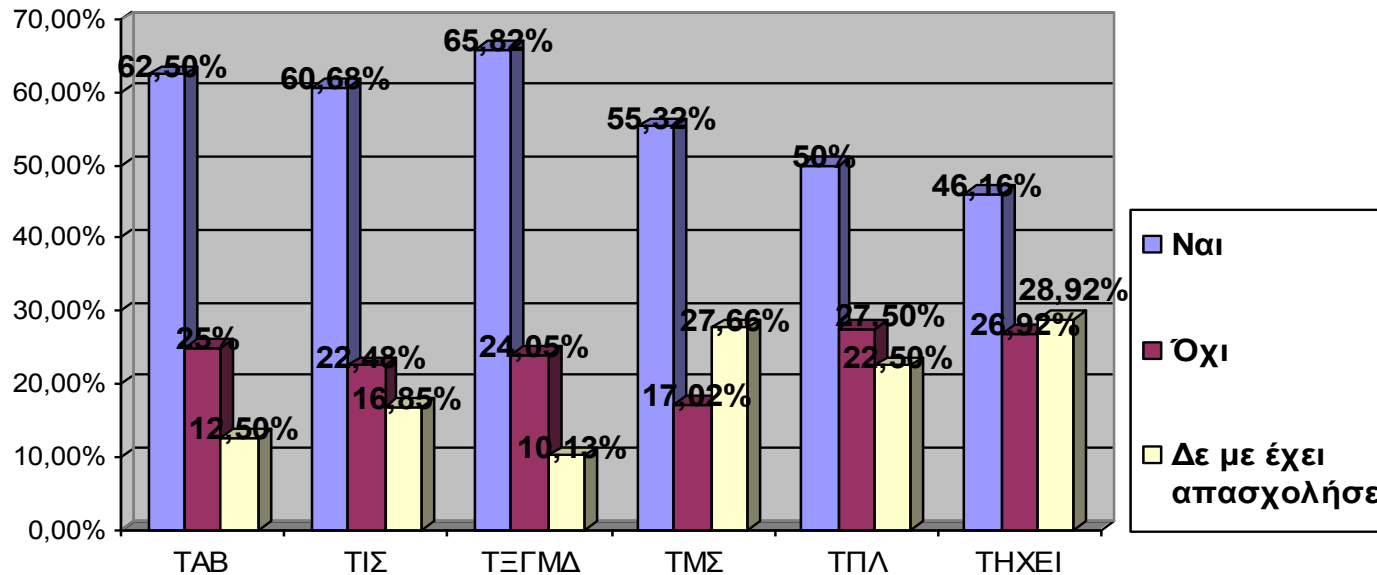
Τρόποι απόκτησης βιβλίων

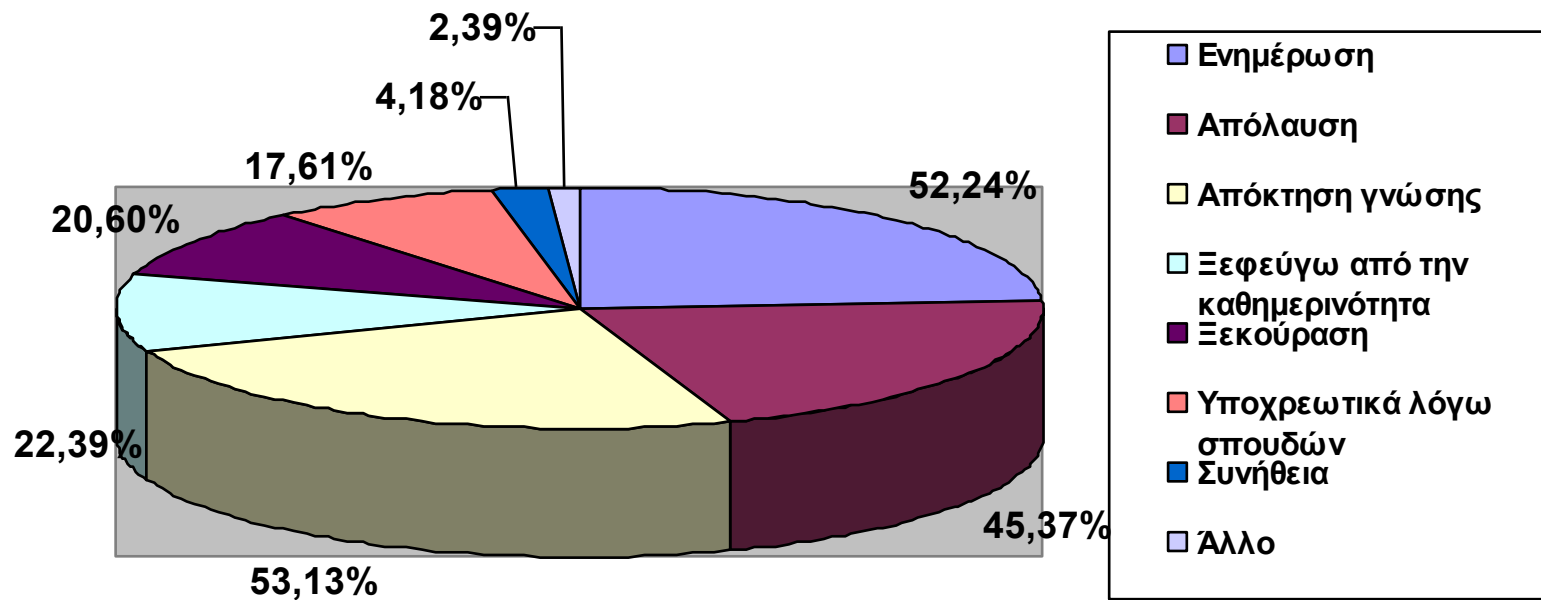
Τρόποι ενημέρωσης

Πανεπιστήμιο, ανάγνωση και βιβλιοθήκες

Λόγοι ανάγνωσης

Συνολική αποτίμηση ερωτηματολογίων (1)

- Οι απαντήσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο, το τμήμα και το έτος του ερωτώμενου.
- **Ως προς το Φύλο:**
  - Οι φοιτήτριες του Ιονίου Πανεπιστημίου ασχολούνται με την ανάγνωση περισσότερο από τους φοιτητές στον ελεύθερο χρόνο τους.
  - Το 69,26% των φοιτητριών και το 41,34% των φοιτητών δηλώνει ότι είναι μέλος σε κάποια βιβλιοθήκη.
  - Η πλειοψηφία των φοιτητών δηλώνει ότι διαβάζει ψηφιακές δημοσιεύσεις, ενώ το 36,36% των φοιτητριών διαβάζουν ψηφιακές δημοσιεύσεις μόνο όταν σχετίζονται με τα μαθήματα ή με την έρευνα.

Συνολική αποτίμηση ερωτηματολογίων (2)

- **Ως προς το Τμήμα:**
- Οι φοιτητές/φοιτήτριες των τριών θεωρητικών τμημάτων:
  - δηλώνουν με ποσοστό άνω των 70% ότι ασχολούνται με την ανάγνωση στον ελεύθερο χρόνο τους,
  - συγκεντρώνουν ένα ικανοποιητικό ποσοστό στην ανάγνωση δέκα βιβλίων και άνω τους τελευταίους δώδεκα μήνες,
  - η πλειονότητα δηλώνει ότι είναι μέλος σε κάποια δανειστική βιβλιοθήκη.
- Οι φοιτητές των υπολοίπων τμημάτων (ΤΠ, ΤΜΣ, ΤΤΗΧΕΙ):
  - δηλώνουν ότι ασχολούνται με την ανάγνωση στον ελεύθερο χρόνο τους σε μικρότερα ποσοστά,
  - διάβασαν κυρίως από ένα έως τρία βιβλία,
  - η πλειοψηφία των ερωτώμενων δεν είναι μέλος σε κάποια βιβλιοθήκη,
  - ασχολούνται περισσότερο με τις ψηφιακές δημοσιεύσεις.

Συζήτηση

- Πλεονεκτήματα ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών:
  - εξυπηρετούν ένα κοινό με ανώτερο μορφωτικό επίπεδο,
  - με ήδη αναπτυγμένη αντίληψη για το βιβλίο,
  - το μεγαλύτερο μέρος του κοινού τους βρίσκεται σε μια ηλικία, που οι συνήθειες και η ταυτότητά τους ακόμα διαμορφώνονται
- Ο σχεδιασμός αναγνωστικής πολιτικής από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλει να στηρίζεται και σε έρευνα για τις ανάγκες και την αναγνωστική συμπεριφορά των χρηστών.
- Η παραπάνω έρευνα μπορεί να συνδράμει στην απόφαση και στον σχεδιασμό αποτελεσματικής αναγνωστικής πολιτικής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
- Συνεργασίες ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών
- Συζήτηση για μια ενιαία αναγνωστική πολιτική των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, οι οποίες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού και στην καλλιέργεια του αναγνωστικού γούστου των φοιτητών.

Ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή
σας!